

Наша Українська Рідна Школа
Ukrainian Heritage School

700 Cedar Road • Jenkintown, Pennsylvania 19046 • Telephone: 215-663-5322

ЗАВДАННЯ з дня 03/18/2017

Вчитель: Лариса Щур
(тел: 267-338-6863)

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА 8 КЛАС

8-А кл.	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
ЧИТАТИ ПИСАТИ	Виразне читання поезій Тараса Шевченка: «Якби ви знали, паничі», «Мені тринадцятий минало» (поезії додаються).
	УКРАЇНСЬКА МОВА
ЧИТАТИ ПИСАТИ	Загальноживані та стилістично забарвлені слова. Книжка «Українська мова» (стор. 227 -228). Впр. 495, стор. 228.
8- Б кл.	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА
ЧИТАТИ ПИСАТИ	Виразне читання поезій Тараса Шевченка: «Якби ви знали, паничі», «Мені тринадцятий минало» (поезії додаються).
	УКРАЇНСЬКА МОВА
ЧИТАТИ ПИСАТИ	Загальноживані та стилістично забарвлені слова. Книжка «Українська мова» (стор. 227 -228). Впр. 495, стор. 228.
ІНШЕ	Здати третю лектуру!!!

Тарас Шевченко «Якби ви знали, паничі...»

Якби ви знали, паничі,
Де люде плачуть живучи,
То ви б елегій не творили
Та марне Бога б не хвалили,
На наші сльози сміючись.
За що, не знаю, називають
Хатину в гаї тихим раєм.
Я в хаті мучився колись,
Мої там сльози пролились,
Найперші сльози; я не знаю,
Чи єсть у Бога люте зло!
Що б у тій хаті не жило?
А хату раєм називають!
Не називаю її раєм,
Тії хатиночки у гаї
Над чистим ставом край села.
Мене там мати повила
І, повиваючи, співала,
Свою нудьгу переливала
В свою дитину... В тім гаю,
У тій хатині, у раю,
Я бачив пекло... Там неволя,
Робота тяжкая, ніколи
І помолитись не дають.

Там матір добрую мою,
Ще молодую, у могилу
Нужда та праця положила.
Там батько, плачучи з дітьми
(А ми малі були і голі),
Не витерпів лихої долі,
Умер на панщині!.. А ми
Розлізлися межі людьми,
Мов мишенята. Я до школи —
Носити воду школярам.
Брати на панщину ходили,
Поки лоби їм поголили!
А сестри! сестри! Горе вам,
Мої голубки молодії,
Для кого в світі живете?
Ви в наймах вирости чужії,
У наймах коси побіліють,
У наймах, сестри, й умрете!
Мені аж страшно, як згадаю
Оту хатину край села!
Такії, Боже наш, діла
Ми творимо у наших раї
На праведній Твоїй землі!

Т.Шевченко — талановита людина. У його творчості порушено багато злободенних тем: воля, кріпацтво, доля жінки-матері, особисті переживання. А взірцем автобіографічної лірики можна назвати вірш "Якби ви знали, паничі..."

Уже з перших рядків ми розуміємо, що вірш присвячено темі кріпаччини та важкій долі кріпаків. Шевченко народився у сім'ї кріпака, тому знає про таке життя дуже багато і не з розмов. Знає, яке воно важке, безрадісне.

Хоч дім і називають раєм, свій дім Шевченко не міг так назвати. Він із любов'ю каже про хатинку, про красиву природу навкруги, про матір, але у тій хаті насправді було пекло. Бо чи правильним, щасливим є життя жінки у важкій праці, яка звела її у могилу ще молодою, а батько помирає на панщині?

Далі Шевченко розповідає про своє школярство — носив школярам воду, його сестри пішли на панщину, на якій пізніше помруть, а братів віддали у солдати.

Він звертається до Бога, намагається зрозуміти, чому така тяжка доля призначена людині.

З одного боку, він живе в раю: навкруги зелений гай, поряд ставок, верби, але поруч із цим існує людське горе, сльози, кров, "...і нічого нема святого на землі"...

Через усе життя Шевченко проніс страждання свого народу, співчуваючи йому, намагаючись допомогти принаймні словом, хоча і ділом теж. І це заслуговує на повагу та вдячність.

Тарас Шевченко «Мені тринадцятий минало...»

Мені тринадцятий минало.
Я пас ягнята за селом.
Чи то так сонечко сіяло,
Чи так мені чого було?
Мені так любо, любо стало,
Неначе в Бога...
Уже прокликали до паю,
А я собі у бур'яні
Молюся Богу... І не знаю,
Чого маленькому мені
Тоді так приязно молилось,
Чого так весело було?
Господнє небо і село,
Ягня, здається, веселилось!
І сонце гріло, не пекло!
Та недовго сонце гріло,
Недовго молилось...
Запекло, почервоніло
І рай запалило.
Мов прокинувся, дивлюся:
Село почорніло.
Боже небо голубеє —
І те помарніло.

Поглянув я на ягнята —
Не мої ягнята!
Обернувся я на хати —
Нема в мене хати!
Не дав мені Бог нічого!..
І хлинули сльози,
Тяжкі сльози!..
А дівчина
При самій дорозі
Недалеко коло мене
Плоскінь вибирала
Та й почула, що я плачу.
Прийшла, привітала,
Утирала мої сльози
І поцілувала...
Неначе сонце засіяло.
Неначе все на світі стало
Моє... лани, гаї, сади...
І ми, жартуючи, погнали
Чужі ягнята до води.
Бридня!.. А й досі, як згадаю,
То серце плаче та болить,
Чому Господь не дав дожить
Малого віку у тім раю.
Умер би, орючи, на ниві.
Нічого б на світі не знав,
Не був би в світі юродивим,
Людей і Бога не прокляв!..

Автобіографічний вірш Т. Шевченка "Мені тринадцятий минало" складається з чотирьох настроєвих картин: хлопчик пасе овець, милується ясным сонечком, голубим небом; раптом розуміє, що він — сирота безпритульний, немає в нього нічого — ні ягнят, ні хати, ні рідної душі поряд; та ось прийшла дівчина, втішила, витерла сльози хлопчині, поцілувала — і сонце знову засіяло не лише в небі, а й у душі. У четвертій частині — роздуми дорослого поета про те, що той його колишній стан — це рай. Набагато гірше тепер, коли він усвідомив усю несправедливість існуючого ладу і виступив проти нього.